

naši svilorejci pošiljajo družbi poročila, kako se obnašajo svilni črviči.

Poročilo iz Vač se glasi tako-le:

„Sl. kmetijska družba! Jez podpisani naznanjam v imenu več Vačanov, da se letos pri nas sviloprejke dobro obnašajo, zapredajo in da imamo tega blaga precej veliko. Tedaj prosim v imenu več družih, da bi sl. družba sviloprejskim kupcem to naznaniti blagovolila.“

Na Vačah 4. junija 1872.

Jožef Grilec, kmet.

Iz Novega mesta. — Po več sviloreji jako ugodnih letih upajo naši svilorejci, da se bodo svilni črvi letos posebno dobro obnesli. Črviči gosp. Smóle v Grmu (Stauden), gosp. Zoréta v Novem mestu, ter drugih svilorejcev dajejo mnogo upanja, ter bodo jeli kmalu presti. Posebno lepi in zdravi so, kakor vže sedem let zaporedoma, tudi letos svilni črviči gosp. Janeza Povšeta, posestnika v Podborštu pri Mirnej peči, ter so vže začeli presti. Dali bodo kaka 2 centa živih kokonov, ktere za seme jako priporočamo. — Tudi Yama-ma i (hrastne sviloprejke), dobroznanega svilorejca g. Jan. Maha, posestnika v Slatenku, bodo se v gozdni reji letos jako dobro obnesle. O tem drugi pot več.

Potopisni listi

slovenskega učitelja svojemu pobratimu.

(Dalje.)

XIV. pismo.

Naj Te, velecenjeni prijatelj, danes popeljem v duhu najpoprej iz Karlovca po cesti, ki se vije proti jugu, in odpira tako rekoč duri v Slunjski graničarski regiment. Meja tega regimenta prestopi se kake pičle četrte ure zunaj mesta, v Rakovcu, kjer je za vojniško krajino viša realka in glavna ljudska šola. Le-sem prihaja tudi iz Karlovca mnogo mladine v poduk, kar o zimskem času ne more biti ravno od več prijetno. — Kako dobro uro naprej od tod stoji na desno ob cesti obširno poslopje „Turn“ imenovano. Je li ondi še zdaj vojaški zavod, ali, kakor so njega dni rekli, „Kadetteninstitut“, ne vem; toliko pa naj Ti povem o njem, da se je v svoji prvi mladosti v onem zavodu šolal graničarski mladeneč Latas, kterege je zadnja leta poznal skor celi svet kot slovečega turškega vojskovodjo pod imenom: Omer-paša.

Druga cesta, Jožefinina imenovana, ki tudi na južni strani pelje iz Karlovca, gre skoz Ogulinski graničarski regiment na Šénj. Tukaj ven bi se bilo podati, ako bi kdo hotel iti gledat onih Plitvičkih jezer, kterih oddelek sem v Zagrebu videl v razstavi fotografiran; al brez varne in zanesljive službe bi po tistih krajih zlasti po noči nikomur potovati ne svetoval, kar celó domačini ptujcem svarljivo priporočujejo. Še zdaj mi šine strah v ude, kedar se spominjam na neko svoje večerno popotvanje leta 1864. iz turške Kostajnevice v Sisek. Jayno trdim, da se imam morebiti zahvaliti le Mariji na Šmarni gori, ktero sem v tisti stiski v duhu klical na pomoč, da sem odšel veliki nevarnosti.

Najlepša cesta pa, ki pelje na zapadno stran iz Karlovca ter veže to mesto z Reko, je Lujizina, leta 1820. na akcije dodelana, 18 milj dolga, ki je stala 2 milijona goldinarjev. Hodil sem že po cestah Kranjskih, Koroških, Primorskih, Tirolskih, Talijanskih, Hrvaških, Štajarskih, Doljno-avstrijskih in Moravskih, pa razen one, ki je zadnja leta sklenila koroški Trbiž s Podkloštrom, nisem je videl še lepše in umetneje izpeljane, kot je Lujizina. Če ktera zasluži odlični naslov „izvrstna cesta“, zasluži ga ta gotovo; —

le škoda je, da tudi tej bo v malo letih železnica zavdala smrt ter vvrstila jo med zapuščene razvaline.

Karlovec stoji v lepi ravnini med rekama Kolpo in Korano. Okolica njegova je vrlo romantična in prijazna. Med tem, ko se proti severo-izhodu razprostira neizmerna planjava, obroblyajo ga proti jugu in zapadu nizki griči. Zlasti zapadna stran z Dubovškimi homci, ter daljni razgled tje od griča do griča noter do kranjsko-hrvaških Gorijancev daje Karlovcu in okolici njegovi sprelep obraz.

Pospremeljaj me, dragi prijatelj, zdaj še po mojih daljnih hojah. Popoldan 27. avgusta po 4. uri napotil sem se bil v prijetni družbi po ravnokar omenjeni Lujizini cesti proti Dubovcu; ta vas je Karlovcu to, kar je na priliko Ljubljani Šiška. Pod gosto senco košato-zaraslega drevoreda prišetali smo do homca, na kterem žalostno medlijo začrnele zidine Dubovškega grada, ki je bil o Valvazorjevem času poletni stan Karlovških vojaških zapovednikov, zdaj pa je zapuščena razvalina, ktero vendar popolnega pogina varuje menda skrbna roka sedanjega lastnika grofa Nugent-a — če se ne motim, sinu onega hrabrega moža in generala Nugent-a, ki je zadnja leta francoskih vojská čistil našo kranjsko-dolensko stran tujega nasilnika. V podnožji Dubovškega griča je kraj, kterege so si zbrali Karlovčani v svoj posmrtni počitek. Odkar sem zadnjič obiskal te kraje, zakopali so mi tu bližnjo sorodnico s soprugom njenim vred. Naj v miru počivata! Pokopališče ima mnogo prav lepih spominkov; prizidali so zadnja leta tudi na njem kaj lično, v bizantinskem zlogu sestavljeno cerkvico, posvečeno Vsem Svetnikom (oltarna slika je kopija one podobe, ki kinči čelo I. knjige Slomšekovega življenja Svetnikov); al ker ni okrog in okrog z zidom obdano, ampak je, če se še prav spominjam, na tri strani z živim plotom ograjeno, daje to vsemu groblju nekako milo-tužni obraz. Enako ograjo imajo tudi vojaško, pravoslavno in židovsko pokopališče, ki se nahajajo — vsako posebej — vsa blizo ravnokar opisanege katoliškege.

Prišedšemu nazaj v Karlovec donela mi je naproti od „promenade“ vršča vojaška godba Slunjskega graničarskega regimenta nasprot, ki o nedeljah in tudi večkrat med tednom proti večeru Karlovčane razvedruje in kratkočasi s svojo dobrovbrano glasbo. Na večer sem še stopil v trdnjavo, da bi v kaki kavarni zvedel po časnikih, kako se je kaj svet sukalo zadnje dni, ker v Zagrebu ni bilo časa, veliko stikovati po časnikih. Zamaknil sem se bil v branje tako, da je bilo zopet precej pozno, ko sem prišel do počitka. S skončanim popisom 27. avgusta tudi sklenem današnji list, z dostavkom, da v prihodnjemu še kaj povem o Karlovcu.

Tvoj iskreni

Josip L. Železodolski.

Slovensko slovstvo.

* *Kratek pregled vesoljnega sveta sploh in posebno naše zemlje.* Spisal prostemu ljudstvu v poduk in na svetlo dal Jožef Godina-Verdelski v Trstu. Z obrisom obeh polovic zemeljske krogle.

V 1. listu letošnjih „Novic“ je naznanil gosp. pisatelj, da, naprošen od več strani, naj bi na svetlo dal kratek opis svetá in posebno zemlje naše, je obljubil, da to storí. In g. Verdelski je bil mož-beseda. Drobna knjižica (obsegajoča 48 strani), osnovana na vprašanja in odgovore, spisana v lahko umevnem jeziku z debelimi pismenkami tudi za slabeje oči, in razjasnjena s podobo naše zemlje, je zdaj gotova in se v Trstu dobiva za 25 soldov pri pisatelju, ki jo je sam založil.